

5. t. m. piše sledeče: „Pred par dnevi je kupila Marija Krajnc, žena železniškega uslužbenca v zalogi moke Petra Majdiča vrečo (žakelj) moke. V moki je bilo, kakor pripovedujeta Marija Krajnc in njen mož mnogo zaplivkov (črvov) od žuželk in vsakovrstne nesnage. Danes (toraj 5. t. m.) se je moral g. Peter Majdič radi tega pred celjskim okrajnim sodiščem zagovarjati. Ker je glavna priča nenadoma zbolela, morala se je obravnava preložiti.“ — Slovensko ljudstvo, ta dopis govori cele knjige!

Poročilo ptujskega sejma. Ptujski mestni sejem dne 8. oktobra je bil prav dobro obiskovan. Na njega se je prignalo 80 konjev, 936 glav goveje živine in 479 svinj. Prodajalo se je prav izvrstno. Cene bile so jako visoke. Prihodnji živinski sejem bode dne 21. svinjski sejem je bil dne 17. oktobra.

Dopisi.

Iz Hontinjevesi. V naši vasi je več kmetov klerikalcev, kateri kakor besni sovražijo tebe vrli „Štajerc“, češ, da nas hočeš ponemčiti. Tega nikdar nisi hotel in tudi ne bodeš! Dragi kmetje klerikalci, ako ste vi tako trdi Slovenci in tako zaničujete nemški jezik, zakaj pa potem vi pošiljate vaše sine v mestne nemške šole? Vi pošiljate Vaše sine v nemške šole radi tega, da bi se jim enkrat boljše godilo, kakor se godi nam, da bi si ložje služili svoj kruh. Zakaj pa potem zmerjate toliko o „Štajercu“, kateri nam ni nikdar družega pisal, kakor samo to, da bi morali skrbeti, da se bode naučila naša mladina tudi družega deželnega jezika. Kako smešno toraj, na eni strani „Štajerca“ ubogate, na drugi pa ga zmerjate, čeprav vidite, da vam samo najboljše želi. Vi klerikalčki tudi kričite, da je „Štajerc“ proti duhovnikom. Saj ni res! „Štajerc“ ne piše nikdar zoper poštenega duhovnika, da pa malopridne včasih pošteno okrca, je to za nje dobro, najboljšo pa zopet za nas in za našo mladino, ker s tem „Štajerc“ zabrani pohujšanje in sicer pohujšanje, katero je jako nevarno že radi tega, ker pride ravno od takega človeka, kateri bi moral dajati dober vzgled. Ako bode te vi klerikalčki podpirali še nadalje vaše klerikalne cunje, potem bode te videli, kako daleč bode te prišli. Na nekaj še tudi ne smem pozabiti. Ti Franc Primec iz Hotinjevesi, ako hočeš „Štajerca“ prebirati, pa si ga naroči, ne pa, da ga skoraj posiloma jemlješ občinski pismonoši. Ona ni dolžna, da bi ti ga posojevala. Ona naj ga brž raznosi med naročnike, kateri ga že itak težko pričakujejo, ne pa, da ga nekateri 3 do 4 dni pozneje ko pride sprejmejo. Ako pa že nimaš zares teh par kronic za „Štajerca“, pa pridi k meni ali pa idi k kakemu drugemu naprednjaku, kateri ti jih bode rad posodil. Za danes dovolj, toda vi klerikalčki povem vam, ako ne bode te pustili „Štajerca“ pri miru, se bode mo zopet videli, a „štrigel“ bode potem ostrejši. Tebe dragi „Štajerc“ pa naj Bog živi in ohrani — tvoj — — — k.

Velenje. Dragi „Štajerc“, da ne bodeš mislil, da tukaj že vsi spimo, ti hočem vendar enkrat kaj po-

ročati, da bodeš vedel, da imamo tudi pri nas take zagrizence, kateri bi radi vse, kar se jim zdi nemškega, kar čez noč v žlici vode vtopili. Ti možiceljni si prizadevajo na vse kriplje, da bi vsakemu, kateri je Nemec, ali vsaj nemškega mišljenja, škodovali. Evo vam dragi bralci vzgled! Pred par leti je kupil trgovec g. Vutti neko takozvano Pacherjevo posestvo. Ker je g. Vutti nemškega mišljenja, so naščuvali neko Heleno Oblšer, naj toži Vuttija. Prigovarjali so ji tako dolgo, da je bila že popolnoma prepričana, da bode pravdo dobila še poprej, ko se je pričela. Oblšer je ubogala in hajd k doktorju Majerju. Predmed pravde je bila neka drvarnica, vredna morda 10 kron. Majer je tožbo takoj vložil proti g. Vuttiju. Ta si je vzel zagovornika g. dr. pl. Jabornegga iz Celja. Konec pravde je bil, da je Helena Oblšer plačala vse stroške okoli 360 kron. To je sad ničvredne hujskarije! In tako postopajo pri nas skoraj s vsakim Nemcem. Naj jim bode, toda mislim, da bode ljudstvo vendarle enkrat spoznalo svoje takozvane prijatelje! — Še nekaj! Na dan 11. oktobra sklical se je v Šmartno tik Velenja takozvani ljudski shod. Nabralo se je kakih 150 oseb, ako hočem namreč šteti med zborovalce tudi otroke, kojih je bila dobra polovica. Seveda je bilo tudi tamkaj nekaj dohtarčkov. Udrihalo se je po Nemcih v obče, potem so kričali proti „nemčurjem“, proti nemškemu ponku itd. Hujskali so narod proti narodu, imenovali trgovce in obrtnike pri kojih naj se kupuje in naročuje blago, celo „narodni“ kovač se je jemal v poštev. Pri teh govorih se je posebno slišal neki gospodek iz Šoštanja. Seveda „svoji k svojim“, ali prav za prav „tvoji k mojim“ je bila glavna točka celega dnevnega sporeda. Prihodnjič več!

Iz Ljutomera. Pretekli teden so se vršile volitve v Ljutomerški okrajni zastop. Pri volitvi iz okolice so predložili Ljutomerški modrijani svoj program, pa kmeti naprednjaki so zavrgli istega ter volili zavedne kmete v odbor. Vsa čast kmetom naprednjakom. Propadel je, kar nas najbolj veseli Ljutomerški veleposestnik in tržec z vinom na Starem trgu.

Iz Podgradja pri Ljutomeru. O priliki zadnjega zborovanja Ljutomerške okrajne posojilnice se nam je nasvetovalo, kako da naj postopamo, da si olajšamo svoje plačila. Kjer ni sloge, tudi ni zmage. Ko je nas par stavilo predlog, da se naj znižajo obresti, vtaknila sta načelnik in tajnik svoje nose skupaj, in vrh tega še nekaj pošepetala, pa ker noben ud ni upal besedice spregovoriti, je ostalo pri starem. Ta posojilnica je menda le oskrbovalnica za po lastni krivdi ponesrečene kramarje in tržanske sine. Ako pogledamo posojilnico na Cvenu, kako da ista uraduje in nizke obresti zahteva, se pač vidi razlika, kdo je za kmete in kdo ni za nje. Ravno tako bi lahko občina Pristava, Stročjavas in Podgradje za se osnovala jednako posojilnico. Tedaj na delo, Janez Kosi iz Pristave in njegovi tovariši, ne premišljuje preveliko!

Kmet naprednjak.

Iz Križevca pri Ljutomeru. Načelnikom IV. obrtniške skupine, to je trgovcev, mesarjev i. t. d. iz-

voljen je ljutomerski trgovec Alojzij Veršič. Ta mož je zelo na sebe ponosen, se nosi kakor kakšen plemenitaš, pod klobukom pa nima veliko! Na primer: Pred kratkim je poslal neko pismo gospodu Rosenbergu, da bi mu je iz mažarskega na slovenski jezik prestavil. Gospod Rosenberg pogleda pismo in pravi, da je pismo itak slovensko, ne pa mažarsko, tedaj ga tudi ni treba prestavljati. Se pač vidi, da gospod načelnik še brati ne ve, pisati najbrž pa še manje.

Iz Pragerskega. Pač malo število izmed bralcev „Štajerca“ se bode našlo, katerim ne bi bila znana naša postaja in bližnja okolica Pragersko. Ravno v zadnjem času se je začel naš kraj kaj hvalevredno razvijati in to imamo najbolj temu zahvaliti, da tukaj živimo sicer Nemci in Slovenci, toda, da se vsaj ne črtimo tako, kakor po drugih krajih. Ravno to je dokazala veselica, vršena se dne 20. p. m. popoldan v vrtu gospoda Trösterja. Korist cele veselice se je določil za olepšanje Pragerskega ter Spodnje Polskave, do katere mislijo narediti peš pot, da si sploh delavci ter drugi stanovi olajšajo breme, posebno v deževnem času, ker se cesta vleče tako daleč na okrog. Za občni korist res hvalevredno delovanje! Veselice smo se vdeležili Nemci in Slovenci, bila je toraj sicer razlika med narodi in jeziki, a radovali smo se vsi skupaj kot bratje. Kot jasen dokaz je bila ta veselica za to, da je pač povsod veselje doma, kjer ni hujskačev v dolgih črnih suknjah zraven. Zares vredno je, da izustimo vsem tistim častitko, kojih zasluga je bila ta ljudska veselica. Vsa čast in slava našemu tukajšnjemu vodji pošte, vodji postaje Pragersko in veleposestniku Steinklauberju, kateri vsi so se veliko trudili za prospev te veselice. Konečno zahvaljujemo vse sotrudnike iz dna naših src, sploh vse, kateri so se veselice vdeležili in to v naš prid glede omenjenega pota: Več delavcev.

Iz Koroškega. (Hujskarija.) Ves čas smo živeli na Koroškem Slovenci in Nemci v slogi. Naš mir so k večjemu kalili nekateri mladi kaplančki. Sedaj pa smo dobili tudi mi takega dohtarčka, kakor jih je več na Štajerskem, kateremu ni za mir. To je znani dohtar Brejc v Celovcu. No Brejc, ne misli, da smo mi na Štajerskem doma, in da se bomo mi Korošči tudi pustili od dohtarja tako za nos voditi, kakor se to pustijo kmetje na Štajerskem od svojih dohtarskih prvakov. Brejc daj mir, drugače pride ojstra in huda krtača! Več kmetov.

Razne stvari.

Nekaj o porabi tehtnic (vag) za mošt. Že delj časa so v naših krajih v porabi takozvane tehtnice (vage) za mošt. Navadno se kupujejo takozvane tehtnice iz Klosterneuburga. Š temi se določi, koliko procentov sladkosti ima ta ali oni mošt in po teh procentih se določi njegova cena. Pri taki določbi se pa kaj mnogokrat storijo pogrški, kateri pa se kaj lahko zabranijo. Nikakor se namreč ne da natančno določiti, koliko procentov sladkosti ima mošt, ako se na primer v njem nahajajo take snovi, katere

se še niso razpustile ali pa na primer mehurčki zraka ali kakega plina. V tem oziru se največkrat od naših kmetov greši. Toraj ne tehtaj nikdar mošta, ko je pritekel od preše in še je popolnoma kaln, ker dobiš v takem slučaju vedno višjo stopnjo procentov sladkosti, kakor jo ima mošt v resnici. Treba je, da spraviš taki mošt poprej v kako steklenico in da počakaš, dokler se je vsedel. Potem odlij ta mošt v drugo posodo in sicer tako varno, da ne bodeš vlil droži z njim vred. Sedaj še le ga smeš tehtati. Jagode, potem vse drugo, kar morda plava na površju, moraš poprej odstraniti. Mošt, kateri teče v različnih časih iz stikalnice (preše) ima tudi popolnoma različne procente sladkosti, toraj moraš tehtati nekaj mošta, kateri je najprvič in nekaj takega, ki je potem in slednjič tekel iz stikalnice. Še le, ko si vse te različne mošte dobro premešal, jih tehtaj. — Veliko upliva na tehtanje ima tudi vročina tehtane tekočine. Mošt naj bi imel pri tehtanju tisto stopnjo vročine, za katero je tehtnica (vaga) urejena. Največkrat je to 14 gradov toplote po Reamurju. Vsaka tehtnica, katera je umazana, ne kaže dobro. Tehtnica se mora toraj pred porabo dobro oznažiti in to se zgodi najložje, ako jo obrišeš z kako mehko mokro cunjjo. Tehtnice, na katerih so zaznamovani procenti preveč blizu eden drugega niso posebno dobre, ker se ne da natančno določiti, je li se je do te ali druge črte tehtnica v moštu pogreznila. Največ razlik glede dosežnih procentov sladkosti se pa povzroči s tem, da navadno prodajalec tehta svoj mošt poprej ko je začel vreti, kupec pa še le poznej, ko se je vretje pričelo. Kar se tiče tega, treba ti je, da tehtaš mošt koliko megoče svež (friški), poprej, ko je začel vreti. Med vretjo se namreč mnogo sladkorja, kateri je bil v moštu, zgubi. Popolnoma nepravilno je toraj, ako se določijo procenti sladkosti tedaj, ko mošt vre. Vso tehtanje pa je popolnoma zastonj, ako tehtnica ni pravilna in to se pri tehtnicah kaj mnogokrat lahko opazuje. Dokazalo se je že v mnogih slučajih, da so se pri tehtanju vsled nepravilne tehtnice napravili gogreški nad 9 procentov. Seveda se taki pogrški vsakokrat nikakor ne povzročijo, toda manjši pa vsikdar, ako je tehtnica le količkaj nepravilna.

Nasadi pod steklom (glažem). Blizu Frankobroda ima neki Vollmar nasade, ki so pod steklom (glažem) in kateri obsegajo 3 orale (johe) zemlje. Najzanimivejši pa je med njimi vinograd. Isti je 80 metrov dolg in 10 metrov širok ter 5 metrov visok. V vinogradu raste sicer samo 120 trt, a te so tako razrašene in tako pazno vzgojene, da rodijo več grozdja, kakor pa vinograd na prostem, kateri meri par orolov (joh). Nasadi so razsvetljeni in greti z elektriko. Trte so bile visoko obložene s prekrasnimi grozdi. Grozdje muškateleca tehta 3 — 4 funte.

Nekaj od naše dače. V letu 1897 se je plačalo v naši državi 156 milijonov 743 tisoč 388 goldinarjev dače. Od te ogromne svote je porabilo naše vojaštvo samo 151 milijonov 642 tisoč 488 goldinarjev. Vsaki infanterist velja na leto 221 goldinarjev, vsaki artilerist 348 goldinarjev, vsaki kavalerist (konjenik) 408